

Til Folketingets Socialudvalg

Mern den 15. marts 2016

Et opråb til psykiatrien

Sårbare borgeres adgang til psykiatrisk hjælp i det offentlige er blevet faretruende ringe. Problemet mærkes i høj grad hos de private aktører, som modtager en stadig større andel af de mest udsatte borgere.

Startskuddet-koncernen består af en erhvervsdrivende fond, som ejer og driver en række dagtilbud og døgnforanstaltninger for udsatte børn og unge. Gennem de seneste år har vi oplevet, at kommunerne primært henvender sig til os som privat aktør, når det angår unge med svære sociale og psykiatriske problematikker, herunder dobbeltdiagnoser.

Disse opgaver tager vi gerne på os, når de ligger inden for rammen af vores målgruppe, og vi har da også i mange år beskæftiget med behandling af netop børn og unge med komplicerede problematikker.

Men vi har desværre i samme periode oplevet en stadigt mere træg dialog med psykiatrien, og oplever jævnligt, at unge i meget sårbare situationer bliver afvist i det psykiatriske system, særligt unge med såkaldte dobbeltdiagnoser. Ofte sker afvisningen med en begrundelse om, at den unges akutte situation skal løses ad pædagogisk vej. Et argument som i situationen kun kan opleves som en dårlig undskyldning for manglende plads eller magtesløshed eller direkte uvilje overfor den unge på den pågældende psykiatriske afdeling.

Som professionelle pædagogiske behandlere er vi selvsagt de første til at pege på pædagogiske redskaber og metoder i forhold til at løse de udfordringer, som de unge i vores varetægt til enhver tid måtte have. Men samtidig - og måske netop derfor - mener vi os også i stand til at kunne foretage en professionel vurdering om, hvornår en situation kalder på andre fagligheder, fordi grænsen for pædagogikkens rækkevidde er nået.

Ikke desto mindre oplever vi, at vi ofte møder en lukket dør i det offentlige psykiatriske system, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for en ung, der befinder sig i et kritisk stadie.

For ikke så længe siden oplevede vi, at en ung afgik ved døden. I månederne forinden - og senest i samme uge - havde vi forsøgt at skabe forståelse i distriktspsykiatrien for, at dette unge menneske, som kæmpede med både psykiatriske, sociale og misbrugsrelaterede problematikker, var særdeles truet og havde brug for behandling og hjælp ud over det pædagogiske apparat og psykologberedskab, vi som anbringelsessted råder over og har tilgængeligt.

Vedkommende blev i en periode tvangsindlagt på en psykiatrisk afdeling, og under indlæggelsen var der et tilfælde af tvangsmedicinering og fiksering. I månederne inden indlæggelsen havde den unge været meget forpint og havde truet og begået vold mod ansatte og andre unge. Efter den unge blev udskrevet igen, afviste den unge meget hurtigt at tage sin medicin, og vi har ingen hjemmel til at tvinge de unge til at tage medicin. Sandsynligvis var dette medvirkende til en fornyet forværring af den unges tilstand, og først efter flere måneders dialog lykkedes det os at overbevise distriktspsykiatrien om at tage den unges situation op på konference. Den unge døde desværre, inden konferencen fandt sted.

Denne tragiske hændelse er desværre ikke det eneste eksempel på, hvad vi oplever som svigt og/eller urimeligt dårlige adgangsforhold til hjælp i psykiatrien. Det gælder ikke bare unge med dobbeltdiagnoser, psykisk sygdom og misbrug, men også psykisk syge unge med personfarlig og/eller suicidal adfærd. Bl.a. oplever vi, at unge bliver modtaget i den psykiatriske skadestue af plejepersonale, der tager en forsamtale med dem i venteværelset omgivet af andre ventede patienter, hvilket selvsagt gør det svært for den unge at fortælle åbent om sin aktuelle situation. Eller at en læge under en visiteringssamtale forsøger at overtale en ung til ikke at lade sig indlægge.

Når det angår domsanbragte, er mulighederne for tvangsindlæggelse som oftest bedre i kraft af dommens præmis. Imidlertid oplever vi her, at unge domsanbragte bliver udskrevet fra den psykiatriske afdeling allerede dagen, eller endog få timer, efter, at de - ofte med politiets hjælp - er blevet tvangsindlagt.

Det er vores klare vurdering, at vores oplevelser ikke er enestående. Andre private tilbud fortæller om den samme træge adgang til psykiatrisk behandling for deres beboere. Et problem som mærkes stadig tydeligere i vores branche, da kommunerne i stigende grad synes at benytte de private aktører til de mest sårbare unge.

Vi ønsker selvsagt ikke at starte en skyttegravskrig mellem private aktører eller opholdssteder i al almindelighed og den offentlige psykiatri. Psykiatrien har uden tvivl sine ressourcemæssige udfordringer, som vi ikke har ønske om at diskutere, men vi har nu nået et punkt, hvor det er os magtpåliggende at gøre opmærksom på, at den offentlige psykiatri ganske enkelt ikke længere slår til på dette område.

Det er først og fremmest vilkårene for vores unge beboere, vi ønsker at sætte fokus på, men vi vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at i situationer, hvor den offentlige psykiatri afviser at hjælpe unge i yderst sårbare og/eller akutte situationer, så er der kun vores pædagogiske personale til at løfte opgaven, uanset hvor umulig den måtte være i situationen, og hvilken potentiel fare den involverer både for den unge, dennes familie og de ansatte.

Vi håber, Socialudvalgets medlemmer vil vise interesse for denne problematik, som vi meget gerne vil uddybe og drøfte med udvalget, f.eks. i forbindelse med et besøg på et af vores bosteder og evt. med deltagelse fra øvrige relevante parter, eller alternativt ved et foretræde. Vi står også gerne til rådighed med yderligere skriftlige oplysninger, såfremt Socialudvalget måtte ønske dette.

Med venlig hilsen

Direktion og bestyrelsesmedlemmer i Startskuddet-koncernen

Geert Jørgensen, Skævinge. Bestyrelsesformand
Henrik Kragelund, Frederiksberg. Bestyrelsesmedlem
Lise Wiemann, Vordingborg. Bestyrelsesmedlem
Peter A. Thøgersen, Stege. Bestyrelsesmedlem
Karina Frederiksen, Lundby. Bestyrelsesmedlem
Jørgen Aabye, Bogø. Direktør og bestyrelsesmedlem
Anette Aabye, Bogø. Direktør og bestyrelsesmedlem